

Doc. dr. Marina Tavčar Krajnc
Ipavčeva 2
3000 Celje

VIZIJA PROGRAMA VODENJA ZAVODA

V razmišljanju o programu vodenja zavoda Gimnazija Celje – Center bom kot osnovna izhodišča upoštevala funkcije šole kot družbene institucije ter temeljno zakonodajo, ki regulira javno šolstvo v RS (ZOFVI), vključno s področjem srednjih šol. Na mojo vizijo vpliva tudi celovit družbeni kontekst delovanja šolskega sistema v Sloveniji, kjer so se razmerja med ustanoviteljem, med lokalno skupnostjo in šolo kot organizacijo v zadnjem obdobju nekoliko spremenila. Prav tako moram upoštevati dejstvo, da mi niso na voljo vsi parametri in podatki, s katerimi bi bilo mogoče program dela natančneje oziroma operativno definirati. To bi bilo mogoče šele v primeru, da bi mi bila funkcija vodenja zavoda v resnici zaupana. Med najpomembnejša področja, ki jih izpostavljam kot prioriteta, sodijo tista, za katere nekoliko podrobneje predstavljam svojo refleksijo v nadaljevanju.

Pedagoško in strokovno vodenje zavoda

Izhajam iz ugotovitve, da je primarno poslanstvo šole izobraževanje, ki je neločljivo prepleteno z vzgojo. Ker gre za srednjo šolo, je vsebina njenega delovanja povezana z izobraževanjem mladostnikov v obdobju, ki je prelomno med otroštvom in odraslostjo, v katerem v splošnoizobraževalni šoli lahko pridobijo širok spekter splošnih znanj, ki jih še v ničemer ne omejuje in/ali usmerijo, hkrati pa jim odpirajo obzorja možnosti nadaljnjega izobraževanja.

To je obdobje, v katerem se mladi ljudje profilirajo, preizkušajo in soočajo s svojimi zmoglostmi in omejitvami, oblikujejo o sebi ustrezno podobo in s tem vzpostavljajo svojo osebno identiteto. Primarno poslanstvo šole, posebej javne šole, je gotovo to, da jim prenese vsa znanja, ki so vključena v program šole, v obsegu, ki je načrtovan in mogoč, ter z oblikami in metodami dela, ki so prepoznane kot naustrežnejše za delo v tem starostnem obdobju.

Okvir dela šole je vsebinsko in organizacijsko sicer predpisan z družbeno dogovorjenim programom gimnazije v Sloveniji, s predmetniki posameznih tipov gimnazije ter z učnimi načrti predmetov, ki so bodisi kot obvezni bodisi kot izbirni vključeni v program. Na prvi pogled se zdi, kakor da šola, njeno vodstvo in njen kolektiv nimajo veliko manevrskega prostora pri samostojnem odločanju o vsebini svojega dela. Sodim, da temu ni čisto tako, ter da ima šola relativno veliko možnosti samostojnega profiliranja izvedbene oblike gimnazijskega programa: z organizacijo pouka, z razporejanjem fonda ur, o katerih lahko odloča sama, s ponudbo izbirnih predmetov in vsebin, s ponudbo obšolskih dejavnosti, s prijavo in izvedbo projektov, s sodelovanjem z drugimi sorodnimi šolami doma in na tujem, z vključevanjem v lokalno okolje, predvsem pa z ustvarjanjem šolske klime, ki je odraz medsebojnih odnosov med učitelji, dijaki in starši.

Logika delovnja in prostorskega razvoja v Sloveniji narekuje nujnost povezovanja šole z okoljem v lokalni skupnosti, v regiji, v nacionalnem prostoru in v EU. Potrebni so pogledi tudi izven teh okvirov, vse delovne in kulturne povezave namreč lahko izoblikujejo v šoli potrebno odprtost za pretok ljudi in idej, prispevajo k njeni prepoznavnosti in odmevnosti, s tem pa tudi k boljšim možnostim za zanimanje dijakov, ki skupaj s svojimi starši presodijo, da jo želijo izbrati kot svojo šolo. Srednja šola je za vsakega dijaka tista ustanova, v kateri bodo nadgradili in dopolnili svoje znanje, v nej odrasli in se izoblikovali kot osebe ter po uspešnem zaključku šolanja lahko tudi uspešno kandidirali za nadaljevanje študija tako na domačih kot na tujih univerzah.

Zgoraj zapisane cilje je mogoče dosegati predvsem z ustreznim sodelovanjem in v demokratičnem dialogu z učiteljskim zborom. Motiviranje zaposlenih strokovnjakov pedagogov, zagotavljanje ustreznih pogojev za pedagoško delo, odpiranje možnosti za njihovo vseživljensko izobraževanje, bodisi formalno podiplomsko bodisi zagotavljanje osebne profesionalne rasti v drugih oblikah izobraževanja in usposabljanja. V tem smislu razumem vsak šolski kolektiv kot akademsko skupnost učečih se in tistih, ki poučujejo. Moje osebno in profesionalno prepričanje je utemeljeno na znanju kot eni od temeljnih vrednot družbe, iz česar izhaja, da lahko uspešno poučujemo le tisti, ki veliko znamo in smo uposobljeni, zmožni in voljni svoje znanje deliti z drugimi – v tem primeru s svojimi dijaki.

Tradicija delovanja Gimnazije Celje – Center izkazuje, da je šola že doslej izkazovala visoko kvaliteto pedagoškega procesa in da je imela doslej zagotovljeno tudi ustrezno podporo v dobrem in stabilnem vodenju. Dediščina, ki jo je šola ustvarila, omogoča, da šola dobro in stabilno deluje naprej po utirjeni poti, potrebno ji bo zagotavljati predvsem pogoje za ohranjanje doseženih standardov in za potrjevanje uspehov. Glede na splošnoizobraževalno usmeritev programov splošne in umetniške gimnazije ter programa predšolske vzgoje, skupaj z obarvanostjo dela programa z umetniškimi vsebinami, sodim, da bi bilo primerno, da šola ohrani svoje mesto med nosilci kulturnega razvoja mesta Celja in celjske regije.

Šola ima izjemno kvaliteten pedagoški kolektiv, kar dokazujejo dolgoletne evidence dosežkov tako dijakov kakor pedagoških delavcev samih. V tem smislu se zavzemam za nadaljevanje načrtanih poti brez radikalnih sprememb. Za vsakršno spreminjanje pedagoškega procesa sodim, da mora biti domišljeno, postopno in usklajeno v notranjem demokratičnem dialogu med strokovnjaki v kolektivu, med dijaško skupnostjo ter starši, prav tako pa umeščeno v lokalni ozirom regionalni prostor, v katerem šola deluje.

V primeru, da bi bila izbrana za ravnateljico Gimnazije Celje – Center, bi si sama prizadevala za ohranjanje visoke kvalitete dela v treh temeljnih programih, ki jih je šola doslej izvajala: splošne gimnazije, umetniške gimnazije ter predšolske vzgoje. Med svoje prioritete vodenja zavoda tako zapisujem:

- ohranjanje in dvig kvalitete pouka;
- vzpostavljanje potrebnih pogojev, ki bodo omogočili dijakom, da pridobijo vsa potrebna in pričakovana znanja, se pripravijo na študij, na delo, na življenje;

- vzgajanje v ustreznem demokratičnem, strpnem, tudi multikulturnem, dialogu med učitelji, dijaki, starši in širšo skupnostjo;
- (so)ustvarjanje kulturnega bogastva šole in družbenega okolja, v katerem deluje;
- spoštovanje temeljnih človekovih in posebej otrokovih pravic v medsebojnih odnosih ter s tem zavarovanje posameznikove integritete, kar velja za zaposlene, za dijake, za starše, za vse, ki so vključeni v delovanje šole;

Organizacija dela in pouka

Dosedanja organizacijska shema delovanja zavoda je ustrezna in usklajena s potrebami okolja in izobraževalnih programov, ki jih zavod izvaja. Določajo jo materialni pogoji, šolska zgradba s svojimi prostori, tehnična opremljenost učilnic in ostalih prostorov, relativno nov športni objekt, ki omogoča dobro ponudbo športnih aktivnosti. Sodim, da bi bilo primerno preučiti, ali navedeni pogoji omogočajo tudi širitev in dopolnitev ponudbe spremljevalnih oziroma obšolskih aktivnosti.

V dosedanjih raziskavah šolske uspešnosti v Sloveniji se je izkazovalo (zadnje med njimi 2008, 2009), da prav navezanost dijakov na šolo (ali tudi učencev v OŠ) predstavlja poleg spodbudnega domačega okolja izjemno pomemben dejavnik šolske uspešnosti. Navezanost na šolo pa se ne vzpostavlja le skozi izmerjene dejavnike pri pouku, temveč v veliki meri tudi skozi nemerljive oblike neposrednega sodelovanja dijakov in učiteljev na kulturno-umetniškem, športno-rekreativnem, raziskovalnem in še kakšnem področju, ali tudi z druženjem in zabavo.

Za odraščanje in nabiranje izkušenj so v nekem sozvočju in razmerju potrebna vsa našeta področja. Po mojem vedenju je zavod že razvil raznovrsten nabor dejavnosti, ki so omogočale dijakom identifikacijo s šolo in to vlogo uspešno opravljale tudi doslej, možnosti razvoja pa so še vedno odprte. Zavzemam se za to, da bi jih širili in nadgradili.

Druga področja

S tem ko nisem posebej izpostavljala materialnih in finančnih pogojev za delovanje šole, vloge ravnatelja kot varuha zakonitosti, kot odgovorne osebe za kadrovske politike šole, ter še mnogih drugih področij, ki jih nisem navedla, jih nisem namerno zapostavila. Zelo jasno se zavedam, da so to pomembne funkcije ravnatelja, ki sodijo med prioritete. Materialni razvoj šole, kadrovske pokrivanje vseh potrebnih področij, zaposlovanje učiteljev, karierno napredovanje zaposlenih strokovnjakov, delo s pripravniki, spremljanje in evalvacija dela učiteljev, sodelovanje s svetovalno službo zavoda, sodelovanje s starši, sodelovanje z dijaško skupnostjo so področja in hkrati funkcije ravnatelja, ki jim je potrebno posvetiti ustrezno pozornost.

Sodim, da v tej kratki in okvirni predstavitvi svoje vizije vodenja šole ne morem natančno predstaviti vseh svojih pogledov in načrtov. Upam, da bom to priložnost imela v neposrednem dialogu in soočenju z vsemi partnerji, ki sooblikujejo opravljanje vloge ravnatelja na Gimnaziji Celje – Center.